

บทนำ

ปัญหาของเมืองต่าง ๆ ทั่วโลกในปัจจุบัน จะเห็นว่ามีลักษณะของปัญหาที่คล้ายคลึงกัน โดยเฉพาะเมืองใหญ่ ๆ คือ มีการขยายตัวอย่างรวดเร็วเพื่อรองรับพลเมืองที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งมักจะมีเมืองหลวงหรือเมืองใหญ่ ๆ ของประเทศที่มีลักษณะที่เรียกว่า "เอกนคร" (Primate City) คือ เป็นเมืองที่รวมเอาความเจริญทุกอย่างเข้าไว้แห่งเดียว เป็นศูนย์กลางความเจริญของประเทศ ซึ่งทำให้เป็นจุดดึงดูดอันสำคัญที่ทำให้คนในชนบทหรือเมืองที่เล็กกว่าอพยพเคลื่อนย้าย (Migration) เข้าสู่เมืองหลักดังกล่าว ทำให้เกิดปัญหานานับประการแก่เมืองทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การปกครอง ตลอดจนปัญหาด้านนิเวศวิทยา

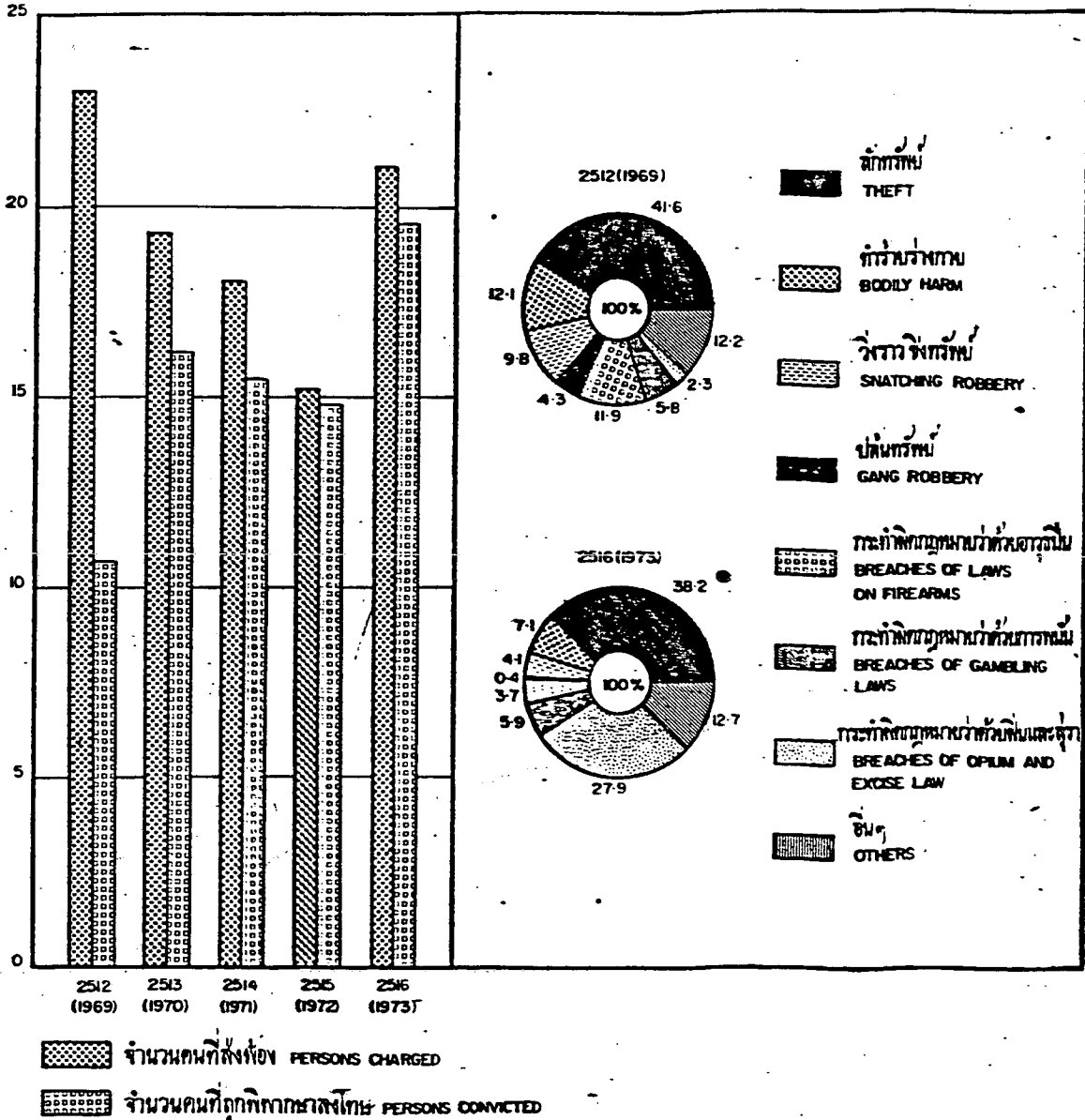
สำหรับกรุงเทพมหานครก็เช่นกัน จะเห็นได้ว่า ผลของการทุ่มเทความเจริญให้แก่ กรุงเทพฯ เพียงเมืองเดียว ก่อให้เกิดปัญหามากมาย ทั้งทางตรง และ ทางอ้อม และทำให้กรุงเทพฯ มีการขยายตัวอย่างรวดเร็วเพื่อรองรับพลเมืองทั้งที่อพยพเข้ามา และทั้งที่เพิ่มขึ้นจากการเกิด ลักษณะการขยายตัวของเมืองเป็นไป 2 ลักษณะ คือ

1. การขยายตัวทางราบ (Horizontal) ออกไปเป็นชุมชนชานเมือง ซึ่งส่วนใหญ่มักเป็นชุมชนที่เราเรียกว่า หมู่บ้านจัดสรร ซึ่งมักจะมีลักษณะเป็นบ้านเดี่ยว 2 ชั้นเป็นส่วนใหญ่ เหตุที่มีการขยายตัวในบริเวณชานเมืองก็เพราะ เป็นบริเวณซึ่งราคาที่ดินยังไม่สูงมากนัก ทำให้ผู้ลงทุนสามารถลงทุนได้
2. การขยายตัวทางสูง (Vertical) เนื่องจากที่ดินในเมืองมีราคาสูง การขยายตัวของชุมชนพักอาศัยเพื่อรองรับจำนวนคนให้มากขึ้น ก็ต้องเพิ่มความสูงของอาคาร เพื่อให้ได้พื้นที่มากขึ้น จึงเป็นอาคารลักษณะ แพลต ห้อยชุด ฯลฯ

ซึ่งในชุมชนทั้ง 2 แบบนี้ ต่างก็ได้รับผลกระทบจากปัญหาต่าง ๆ ของเมืองเช่นกัน โดยเฉพาะกรุงเทพมหานคร ซึ่งยังไม่สามารถแก้ปัญหาผังเมืองให้ได้ผลเท่าที่ควร การควบคุมปัญหาต่าง ๆ จึงเป็นไปได้ยาก เพราะผังเมืองนั้นหาได้เป็นข้อกำหนดเฉพาะทางกายภาพอย่างเดียวเท่านั้นไม่ หากแต่ยังกำหนดลักษณะของสังคม เศรษฐกิจ การปกครอง ฯลฯ อีกด้วย ดังนั้น เมื่อการควบคุมทางกายภาพยังไม่ได้ผลสมบูรณ์ การควบคุมปัญหาอื่น ๆ ก็ทำได้ยากเช่นกัน

สำหรับชุมชนชนเมืองนั้น จะเห็นได้ว่า ลักษณะของชุมชนทั้งกายภาพ และ สังคม เปรียบ
เสมือนแบบจำลองของกรุงเทพฯ คือ มีการขยายตัวอย่างไม่มีระเบียบ ตลอดจนที่ตั้งของชุมชนก็ขาดการ
ควบคุม ซึ่งก่อให้เกิดผลเสียแก่ชุมชนนั้น ตลอดจนสร้างผลกระทบต่อให้แก่เมืองเป็นอย่างมาก ปัญหาต่าง ๆ
ที่เกิดขึ้นในชุมชน เนื่องจากขาดการควบคุมที่ดี ได้แก่ ปัญหาการขาดแคลนสาธารณูปโภค และ สาธารณูปการ
ต่าง ๆ ปัญหาจราจร ปัญหาการบริหาร - ปกครอง ปัญหาสังคม ปัญหาอาชญากรรม ฯลฯ
ซึ่งในระยะแรก ๆ เรายังไม่เห็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากการขยายตัวของชุมชนชนเมืองเหล่านี้ชัดเจนนัก ทำให้
มิได้มีการวางแผนป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นต่อมา ปัญหาทั้งหลายก็เริ่มปรากฏชัดเจนขึ้น จากการจัดตั้งชุมชน
จำนวนมาก ๆ อย่างรวดเร็ว โดยขาดการควบคุมให้ถูกต้องตามหลักวิชา ทำให้เกิดปัญหานานับประการ
ซึ่งนอกจากจะเห็นได้อย่างชัดเจนจากลักษณะทางกายภาพแล้ว ยังมีผลกระทบในด้านอื่น ๆ อีกด้วย รัฐจึง
ควรวางนโยบายที่จะควบคุมการจัดตั้งชุมชน รวมทั้งรูปแบบของชุมชนเหล่านั้นอย่างรอบคอบ โดยคำนึงถึง
ผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม การปกครอง ฯลฯ ให้การขยายตัวของชุมชนเป็นไปในอัตราส่วนที่
เหมาะสมกับการขยายตัวทางด้านอื่น ๆ ของเมือง เพื่อประโยชน์สูงสุดแก่ประชากรผู้อยู่อาศัยในเมือง

จำนวน HUNDRED PERSONS

ศาลคดีเด็กและเยาวชน - จำนวนบุคคลที่ตั้งฟ้องและถูกพิพากษาลงโทษ 2512 - 2516

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ, รายงานสถิติประจำปี 2517, สำนักนายกรัฐมนตรี.

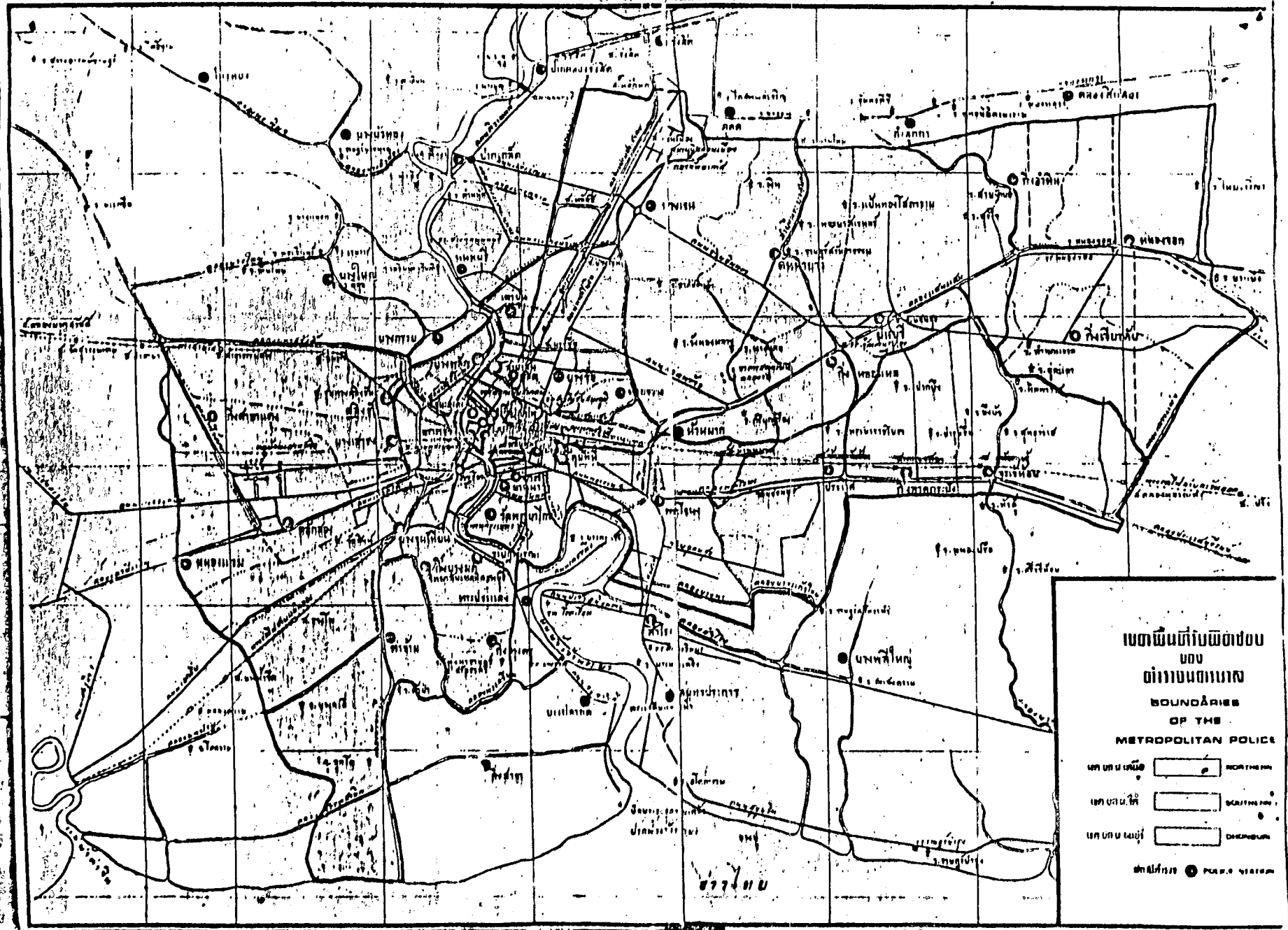
ตารางที่ 2

ส่วนกลาง

	พ.ศ.	ลัทธิพัย		ลัทธิพัยในเคหะสถาน
		เกิด	จับได้	เกิด
บกน. เหนือ	16	3,585	1,211	-
	17	4,372	1,522	-
	18	3,996	1,388	-
	19	4,033	1,428	1,726
	20	3,164	1,267	1,389
บกน. ใต้	16	2,618	775	-
	17	3,459	1,044	-
	18	3,501	1,277	-
	19	2,336	1,032	1,625
	20	2,403	881	1,396
บกน. ชนบุรี	16	1,643	676	-
	17	2,341	835	-
	18	2,095	752	-
	19	1,575	572	1,124
	20	1,332	536	908

สถิติการเกิดคดีลัทธิพัยในกรุงเทพฯ.

ที่มา : กองวิจัยและวางแผน กรมตำรวจ.

แผนที่แสดงตำแหน่งหมู่บ้านจักรพรรดิของเอกชนใน กทม.

ปัญหาโจรกรรมในกรุงเทพมหานคร

สำหรับปัญหาอาชญากรรมในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเกิดขึ้นอย่างหนาแน่นตามความซับซ้อนของเมืองนั้น จากสถิติ (คูตารางที่ 1 ประกอบ) จะเห็นว่า ปัญหาโจรกรรมนั้นมีสถิติสูงที่สุด อันเป็นปัญหาที่ทำความเดือดร้อนรำคาญให้แก่ประชาชนผู้สุจริตเป็นอย่างมาก ซึ่งสาเหตุของปัญหาก็มีหลายประการด้วยกัน เช่น สภาพเศรษฐกิจ สภาพสังคม แหล่งอบายมุขต่าง ๆ แหล่งเสื่อมโทรม ยาเสพติด ปัญหาวัยรุ่น ฯลฯ เหล่านี้เป็นต้น เป็นที่น่าสังเกตว่า ในทางค่านิยมเหนือของกรุงเทพฯ อันเป็นเขตของกองบังคับการตำรวจพระนครบาลเหนือ (รูปที่ 1 ประกอบ) ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีชุมชนบ้านจัดสรรใหม่ ๆ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในระยะ 6 - 7 ปีที่ผ่านมา มีอัตราการเกิดโจรกรรมสูงกว่าเขตอื่น ๆ ของเมือง (คูตารางที่ 2 ประกอบ) จากการสำรวจและสอบถามถึงปัญหานี้ รวมทั้งข่าวสารจากสื่อมวลชนต่าง ๆ แสดงให้เห็นถึงความเดือดร้อนของผู้ที่อยู่อาศัยในชุมชนเหล่านั้นจากภัยโจรกรรมดังกล่าว ทำให้ต้องเสียเวลาทำมาหากิน ตลอดจนต้องเสียสุขภาพร่างกาย และ จิตใจ เพื่อระมัดระวังภัยดังกล่าว ซึ่งหากไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้แล้ว อาจจะทำให้ประชาชนเสื่อมศรัทธาจากหน่วยงานของรัฐบาลที่รับผิดชอบทางด้านความปลอดภัย โดยเฉพาะกรมตำรวจ ซึ่งอาจมีผลกระทบไปถึงความมั่นคงของรัฐบาลได้ ปัจจุบันกรมตำรวจ โดยกองบัญชาการตำรวจนครบาลถึงกับได้วางโครงการเพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในบริเวณชุมชนบ้านจัดสรรโดยเฉพาะ

สาเหตุของการเกิดโจรกรรมในชุมชนบ้านจัดสรร

สำหรับสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาค้นโจรกรรมในชุมชนบ้านจัดสรรเท่าที่ได้สัมภาษณ์ และสังเกตการกับเจ้าของโครงการหลายแห่ง¹ และเจ้าหน้าที่ตำรวจประจำท้องที่ พอจะสรุปเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้

¹ สัมภาษณ์

1. คุณเบญจวรรณ ภูเจริญยศ, ผู้จัดการหมู่บ้านบัวขาว, 20 มิถุนายน 2522.
2. คุณสมศักดิ์ เขมะรังสี, ผู้จัดการหมู่บ้านสัมมากร, 27 มิถุนายน 2522.
3. คุณไชยวัฒน์ เหลืองอมรเลิศ, เจ้าของโครงการหมู่บ้าน อ.อมรพันธ์, 2 กรกฎาคม 2522.
4. ร.ต.ท. มานิตย์ จันทร์จำเริญ, รองสารวัตรปกครองป้องกันสถานีตำรวจนครบาลหัวหมาก, 10 กรกฎาคม 2522.

1. ทางค่านสังคม (Social)

มีปัญหากับชนท้องถิ่นเดิม ซึ่งตั้งถิ่นฐานในบริเวณนั้นอยู่ก่อน มีสภาพการดำเนินชีวิต ระบบสังคม ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม ซึ่งแตกต่างไปจากผู้ที่เข้ามาอยู่ใหม่ในชุมชนบ้านจัดสรรเหล่านั้น ทำให้เกิดข้อเปรียบเทียบ และกลายเป็นข้อขัดแย้ง นอกจากนั้น ความรู้สึกในค่านความเป็นเจ้าของที่นั้น ซึ่งตนเคยครอบครองแต่เดิม เมื่อมีชุมชนใหม่เกิดขึ้นมาอย่างรวดเร็ว จึงทำให้เกิดความรู้สึกถูกละเมิดอาณาเขต และเกิดความหวงแหนอาณาเขตดังกล่าว จนทำให้ไม่ยอมรับ และเกิดความไม่พอใจ

2. ทางค่านเศรษฐกิจ (Economic)

ความแตกต่างทางค่านเศรษฐกิจของผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนเหล่านี้ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นผู้มีระดับรายได้ปานกลาง ซึ่งแตกต่างไปจากชนท้องถิ่น ตลอดจนกรรมกรก่อสร้าง ซึ่งมักจะมาจากชนบท และมีระดับรายได้ต่ำกว่ามาก จึงเป็นสาเหตุอีกประการหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหา

3. การจัดการบริหารชุมชน (Organization)

ทั้งจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ และ เจ้าของโครงการ มักจะไม่เป็นไปตามที่ผู้อยู่อาศัยคาดไว้ โดยเฉพาะจากผู้ดำเนินโครงการมักจะพูดถึงความพยายามที่จะให้ชุมชนของตนเป็นชุมชนสมบูรณ์แบบ โดยเฉพาะทางค่านความปลอดภัย ซึ่งมักจะอยู่ในระหว่างโครงการยังไม่เสร็จสิ้น ปัญหาก็คือ เวลาที่เสร็จสิ้นโครงการแล้ว มักจะหาผู้รับผิดชอบรายจ่ายเหล่านี้ไม่ได้ หากขาดการบริหารชุมชนที่ดีพอ และจะอาศัยกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจก็ไม่ได้มากนัก เพราะอัตรากำลังมีน้อย¹ และจากการสำรวจปรากฏว่า ทั้ง ๆ ที่ทุกหมู่บ้านประสบปัญหาด้านอาชญากรรมต่าง ๆ มีไม่น้อย โดยเฉพาะโจรกรรม แต่สถิติของสถานีตำรวจท้องถิ่นมักไม่ค่อยปรากฏ เนื่องจากเจ้าทุกข์ไม่มาแจ้งความ เพราะคิดว่าไม่เกิดประโยชน์ ซึ่งหากสามารถเก็บสถิติที่แท้จริงได้แล้ว จะเกิดประโยชน์อย่างมากต่อการศึกษาเพื่อหาแนวทางในการวางแผนป้องกันอาชญากรรม ตลอดจนเป็นแนวทางให้ผู้ที่ต้องการศึกษาค้นคว้าด้านปัญหานี้ได้สะดวกและชัดเจนยิ่งขึ้น

---

¹ อัตรากำลังตำรวจใน กทม. : จำนวนประชากร = 1 : 709.09

ที่มา : David H. Bayley, The Police and Political Development in India, (New Jersey : Princeton University Press, 1969.) P. 56.

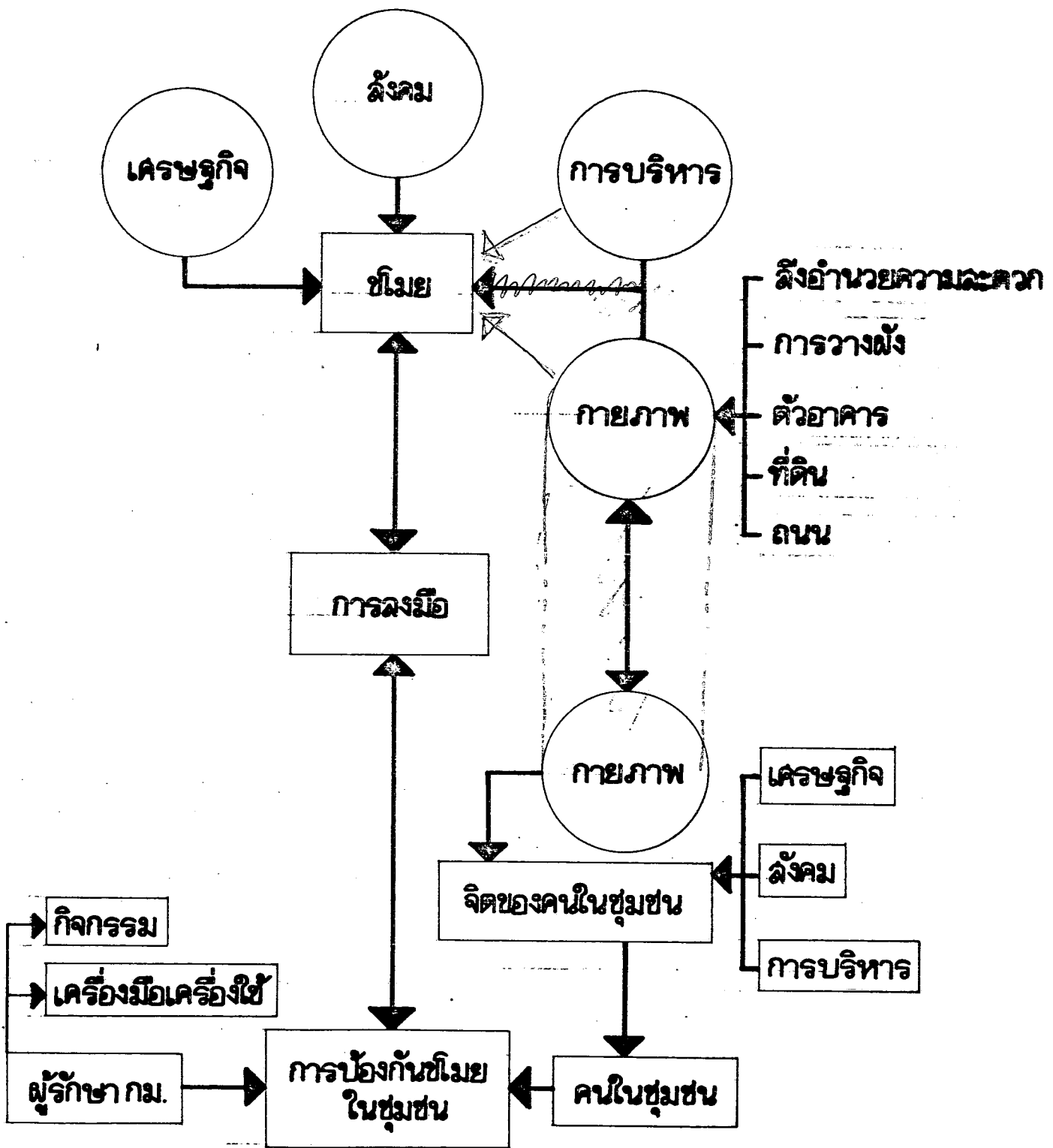

4. ทางค่านกายภาพ (Physical)

เนื่องจากผู้ดำเนินโครงการ จะต้องพยายามควบคุมต้นทุนการดำเนินงานทั้งหมดให้ต่ำที่สุด เพื่อผลกำไร ดังนั้น หากไม่ถูกกำหนดโดยกฎหมายแล้ว ส่วนประกอบต่าง ๆ อันพึงมีของชุมชน ตลอดจนมาตรฐานของส่วนประกอบเหล่านั้น ซึ่งจะทำให้ต้นทุนมากขึ้น โดยไม่คุ้มกับค่าใช้จ่าย ก็จะไม่เป็นโครงการชุมชนนั้น ๆ นอกจากนั้น ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ก็ต้องพยายามให้ลดน้อยที่สุด ไม่ว่าจะเป็นลักษณะถนน สวนสาธารณะที่พึงมี ทางเท้า ไฟถนน ตลอดจนเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความปลอดภัยต่าง ๆ ซึ่งลักษณะ และการประหยัดบางอย่างอาจก่อให้เกิดผลเสียอื่น ๆ อาทิเช่น การวางผังกายภาพของถนน และองค์ประกอบที่ประหยัดบางอย่าง ก็อาจเอื้ออำนวยให้เกิดโอกาสในการโจรกรรมเกิดขึ้นได้ง่ายเข้า เช่น ลักษณะถนนที่เป็นซอกซอยมาก ๆ และไม่มีไฟถนน เป็นต้น ซึ่งสาเหตุเหล่านี้ อาจเป็นสาเหตุที่เอื้ออำนวยให้การเกิดโจรกรรมมีโอกาสมากขึ้นกว่าปกติ บางครั้งผู้ซื้อบ้านจัดสรรเหล่านี้ ก็มองข้ามปัญหาพวกนี้ไป คงสนใจคุณภาพของวัสดุ และตัวอาคารเป็นส่วนใหญ่ ครั้นเวลาไปอยู่ในชุมชนนั้นจริง ปัญหาคุณภาพของส่วนประกอบชุมชนที่อยู่นอกตัวอาคารออกมา กลับเป็นสาเหตุของปัญหาที่มองไม่เห็นแต่แรกก็ได้

สรุป

ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงสาเหตุต่าง ๆ ที่เป็นต้นเหตุให้เกิดปัญหาโจรกรรมแล้ว ก็มาพิจารณาว่า ในฐานะของนักออกแบบกายภาพ จะสามารถช่วยแก้หรือลดปัญหาค่านี้ได้อย่างไร ซึ่งก็คงเป็นการศึกษา และแก้ไขสาเหตุอื่นที่เกิดจากสภาพกายภาพของชุมชน และจะต้องพิจารณาว่าสภาพแวดล้อมกายภาพของชุมชนบ้านจัดสรรนั้น มีส่วนประกอบทางกายภาพส่วนไหนที่น่าจะสำคัญ และมีผลต่อการลดปัญหาโจรกรรมมากที่สุด ในฐานะของนักออกแบบกายภาพของชุมชน แม้ว่าจะไม่สามารถแก้ปัญหานี้ได้ทั้งหมด เนื่องจากการเกิดโจรกรรม มิได้มีสาเหตุจากสภาพแวดล้อมกายภาพเพียงอย่างเดียว แต่ก็แก้ปัญหาค่าด้านกายภาพให้ได้ผลมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ในขอบเขตความรับผิดชอบของนักออกแบบกายภาพของชุมชน

แสดงความสัมพันธ์ของปัญหาที่ศึกษา

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

ความมุ่งหมายที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ของสภาพแวดล้อมกายภาพของชุมชนกับการเกิดโจรกรรมนั้น ก็เพื่อที่จะหาข้อยืนยันว่าสภาพแวดล้อมที่มนุษย์ได้สร้างขึ้นนั้น (Man - Made Environment) นอกจากจะใช้ประโยชน์เพื่อการใช้สอยแล้ว ยังมีผลกระทบต่อคนอื่น ๆ เช่น ค่านิยม จิตวิทยา¹ และพฤติกรรมอื่น ๆ ของมนุษย์อย่างไรบ้าง และเป็นไปในลักษณะคล้ายตามหรือขัดแย้งกับพฤติกรรมของมนุษย์ และเนื่องจากโจรกรรมก็เป็นลักษณะหนึ่งของพฤติกรรมมนุษย์ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่า ในสภาพแวดล้อมที่เราได้สร้างขึ้น เช่น หมู่บ้าน เมือง หรือชุมชน แม้กระทั่งตัวอาคาร การเกิดโจรกรรมมักจะเกิดบริเวณใด และลักษณะทางกายภาพของหมู่บ้านหรือชุมชนบริเวณที่เกิดเหตุนั้นมีลักษณะอย่างไร ซึ่งสอดคล้องหรือเอื้ออำนวยต่อพฤติกรรมของนักโจรกรรม จากการศึกษาของ Charles Mercer² ยืนยันว่า ลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพแบบหนึ่ง อาจกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมบางอย่างขึ้น แต่พฤติกรรมเดียวกันนั้นจะไม่เกิดในสภาพแวดล้อมกายภาพลักษณะอื่นซึ่งแตกต่างกันออกไป

สาเหตุในการวิจัย

เนื่องจากผู้วิจัยมีพื้นฐานการศึกษาในระดับปริญญาตรี จากคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ซึ่งศึกษาทางด้านออกแบบกายภาพ (Physical Design) ของที่อยู่อาศัย อาคาร และกลุ่มอาคารในระดับต่าง ๆ และปัจจุบัน รัฐบาลเป็นสถาปนิกในกรมตำรวจ จึงมีความสนใจที่จะหาวิธีป้องกันปัญหาอาชญากรรมด้วยการนำความรู้ด้านการออกแบบกายภาพมาเป็นเครื่องมือในการสร้างข้อขัดแย้งกับพฤติกรรมของคนร้าย โดยจะทำให้โอกาสในการลงมือโจรกรรมมีน้อยลง หรือไม่มีโอกาสเลย

---

¹ Charles Mercer, "Architectural Determinism", Living in Cities, (London : Cox & Wyman Ltd, 1975), PP. 70 - 98.

² Ibid, P. 123.

ขอบเขตของการศึกษา

สิ่งที่ได้กล่าวมาแล้วว่า สาเหตุของการเกิดโจรกรรมในชุมชนนั้นมีหลายประการด้วยกัน และสาเหตุที่อยู่ในขอบเขตของนักออกแบบกายภาพควรรับผิดชอบ ก็คือ สาเหตุจากสภาพแวดล้อมกายภาพที่มนุษย์สร้างขึ้น สำหรับในชุมชนบ้านจิกสรรก็มีองค์ประกอบทางกายภาพหลายส่วนด้วยกัน เช่น ส่วนอาคารพักอาศัย ส่วนพาณิชยกรรม ถนนและทางเท้า สนามเด็กเล่น ส่วนสาธารณะ ศูนย์ชุมชน ฯลฯ แต่องค์ประกอบที่เปรียบเสมือนเส้นโลหิตของชุมชน ก็ได้แก่ ระบบถนนภายในชุมชน เพราะถนนภายในชุมชนนั้น นอกจากจะเป็นสิ่งกำหนดทิศทางการสัญจรของคนในชุมชนแล้ว ยังเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมบางประการของมนุษย์ที่อาศัยในชุมชนนั้น¹ ตลอดจนผู้ซึ่งเข้ามาใช้ถนนเหล่านั้นด้วย ถ้ามองในการสาเหตุของโจรกรรมแล้ว ถนนก็เปรียบเสมือนสื่อให้นำนักโจรกรรมเข้าไปกระทำการโจรกรรมในบริเวณต่าง ๆ ของหมู่บ้านอีกด้วย ดังนั้นถนนจึงเปรียบเสมือนองค์ประกอบหลักที่สำคัญยิ่งของการวางผังชุมชน ซึ่งจะขาดเสียไม่ได้ จากความสำคัญดังกล่าว จึงทำให้ผู้วิจัยมุ่งความสนใจที่จะศึกษาว่าสภาพแวดล้อมกายภาพของถนนภายในชุมชนนั้น จะมีผลต่อการเกิดโจรกรรมตามบ้านซึ่งอยู่ริมถนนเหล่านั้นอย่างไร โดยแยกประเภทของถนนภายในออกเป็น 4 ประเภท ตามลักษณะทางกายภาพที่มีคุณสมบัติด้านการป้องกันโจรกรรม ตามทฤษฎีซึ่งจะได้กล่าวโดยละเอียดต่อไป ได้แก่

1. ถนนสายประธาน
2. ถนนสายรองประธาน
3. ถนนซอยตัน
4. ถนนซอยทะลุ

---

¹ Ittolson and Willison H., "Planning and Social Life", An Introduction to Environmental Psychology, (New York : Holt, Rinehart and Winston, Inc. 1974), pp. 501 - 509.

นอกจากนั้น การที่เราได้ทำการศึกษาสภาพแวดล้อมกายภาพในระดับของชุมชน และกลุ่มอาคาร แทนที่จะศึกษาถึงลักษณะกายภาพในระดับตัวอาคารเดี่ยว ๆ เนื่องจากสำหรับในตัวอาคารแต่ละหลังนั้น หากมีข้อบกพร่องทางกายภาพประการใดทางด้านการป้องกันโจรกรรม หรืออาชญากรรมอื่น ๆ ก็ตาม เจ้าของอาคารสามารถจะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงลักษณะกายภาพของอาคารของเขาเพื่อเสริมสร้างความปลอดภัยขึ้นได้ แต่หากปัญหานั้นเกิดจากความผิดพลาดในระดับการวางผังชุมชนแล้ว การแก้ไขจะทำให้ยาก และเกิดปัญหามาก จึงมุ่งศึกษาลักษณะกายภาพของถนนภายใน อันเป็นโครงสร้างหลักของการวางผังชุมชน

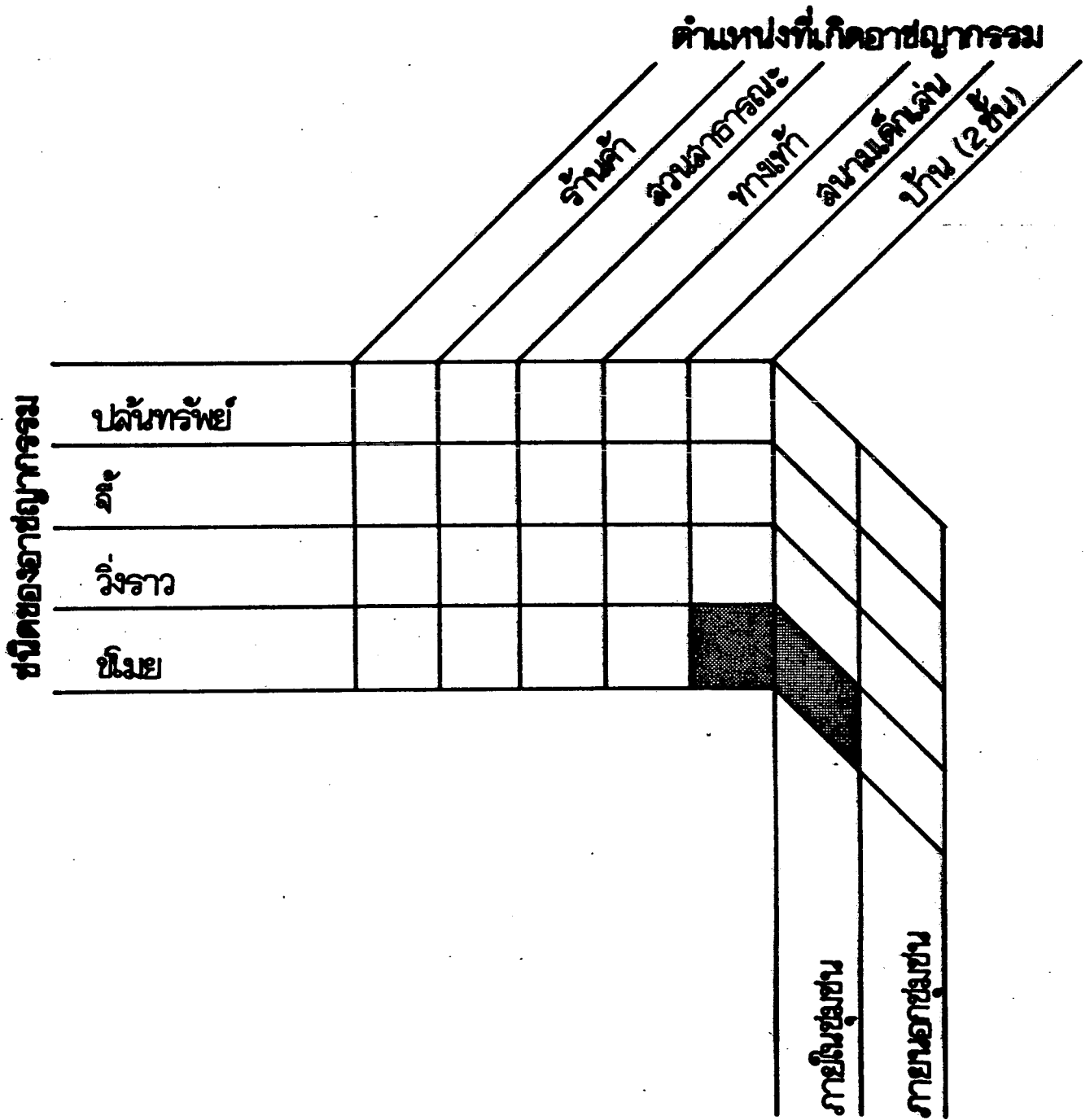
สมมุติฐาน

เมื่อได้ทราบถึงขอบเขต และสิ่งซึ่งมีความสำคัญต่อปัญหามาแล้ว ก็นำมาพิจารณา และตั้งสมมุติฐานหลักขึ้นมา โดยตั้งสมมุติฐานว่า

หากลักษณะทางกายภาพและองค์ประกอบทางกายภาพ เช่น ความกว้าง ความยาว ฯลฯ ของถนนภายในชุมชน อยู่ในสภาพที่เหมาะสมแล้ว โอกาสในการเกิดโจรกรรมจะมีน้อยหรือไม่มีเลย ซึ่งองค์ประกอบทางกายภาพต่าง ๆ ของถนน ตลอดจนคุณสมบัติในด้านการป้องกันโจรกรรม จะได้กล่าวโดยละเอียดในบทที่ 3 ซึ่งกล่าวถึงวิธีการดำเนินการวิจัย ตลอดจนรายละเอียดต่าง ๆ ของตัวแปรทั้งหมด

ข้อตกลงเบื้องต้น

การศึกษานี้จะมุ่งศึกษาสาเหตุที่เกิดโจรกรรมในชุมชนบ้านจัดสรร อันเนื่องมาจากสภาพแวดล้อมกายภาพที่มนุษย์สร้างขึ้น (Man - Made Environment) เท่านั้น ส่วนสาเหตุอื่น ๆ เช่น สภาพเศรษฐกิจ สังคม การบริหาร และสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ทั้งภายใน และ ภายนอกชุมชน จะไม่ทำการศึกษา นอกจากจะกล่าวถึง และใช้ประกอบการเลือกกลุ่มตัวอย่างเท่านั้น

ประเภทของอาชญากรรม ตำแหน่งที่เกิด และพื้นที่ที่จะทำการศึกษา

สรุปขอบเขตในการวิจัย

1. ศึกษาเฉพาะชุมชนบ้านจัดสรรบริเวณชานเมืองของกรุงเทพฯ ซึ่งเป็นการศึกษาชุมชนของผู้มีระดับรายได้ปานกลาง (Middle Income Group) เท่านั้น
2. ศึกษาเฉพาะปัญหาโจรกรรมในบ้านพักอาศัยริมถนนภายในชุมชน ซึ่งมีลักษณะเป็นบ้านเดี่ยว 2 ชั้น เท่านั้น
3. ศึกษาอิทธิพลจากลักษณะและองค์ประกอบทางกายภาพของถนนภายในชุมชนว่าจะมีผลต่อโอกาสในการเกิดโจรกรรมมากน้อยต่างกันอย่างไร
4. ไม่ศึกษาอิทธิพลของสาเหตุอื่น ๆ ในการเกิดโจรกรรม เช่น สภาพสังคม เศรษฐกิจ การบริหาร ตลอดจนอิทธิพลของสภาพแวดล้อมธรรมชาติ

ข้อจำกัดในการวิจัย

ข้อจำกัดในการวิจัยนั้น เป็นข้อจำกัดด้านต่าง ๆ หลายด้าน ซึ่งเป็นอุปสรรค และทำให้ความสมบูรณ์ของการวิจัยลดลง ได้แก่

1. ข้อจำกัดด้านข้อมูลเบื้องต้น ข้อมูลเบื้องต้นขาดความสมบูรณ์เท่าที่ควร ทำให้สิ้นเปลืองเวลา แรงงาน เพื่อจะต้องทราบข้อมูลเบื้องต้นเหล่านั้น อาทิเช่น ตำแหน่งของบ้านที่เคยโดนโจรกรรม ตลอดจนรายละเอียดต่าง ๆ ไม่มีการบันทึกไว้ที่สถานีตำรวจท้องที่ถ้ามีก็เพียงรายละเอียดของเจ้าของบ้านและทรัพย์สินเท่านั้น ซึ่งขาดการรวบรวมไว้เป็นหมวดหมู่ นอกจากนั้น จากการสำรวจปรากฏว่า เจ้าของบ้านผู้ประสบเหตุไม่มาแจ้งความที่สถานีตำรวจถึง 80 % - 90 % ซึ่งเป็นปัญหาในการเก็บข้อมูลมาก ทำให้ต้องเสียเวลาเพื่อทำการสำรวจจุดที่เกิดก่อน จึงจะดำเนินการขั้นต่อไปได้ การใช้วิธีสุ่มตัวอย่างจากกลุ่มตัวอย่างนั้น โอกาสผิดพลาดมีมาก ไม่เหมาะที่จะใช้กับการวิจัยชนิดนี้
2. ข้อจำกัดด้านสภาพแวดล้อม สภาพแวดล้อมอันเป็นสาเหตุของการเกิดโจรกรรมมีหลายประการด้วยกัน ทั้งสังคม เศรษฐกิจ และกายภาพ ซึ่งแต่ละอย่างก็มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทั้งในชุมชน และนอกชุมชน ทำให้การควบคุมตัวแปรที่จะศึกษาทำได้ยาก

3. ข้อจำกัดด้านเวลา ปัญหาของระยะเวลาที่กำหนดให้ทำการศึกษาจำกัด เมื่อเปรียบเทียบกับกำลังคนและกำลังเงินทุนที่ใช้ในการศึกษา ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ข้อบกพร่องในการวิจัย เพราะการวิจัยในลักษณะนี้ หากจะให้ได้ผลสมบูรณ์ จะต้องเป็นการศึกษาแบบต่อเนื่องเป็นระยะยาว ต้องเก็บข้อมูลทุกระยะที่มีการเกิด ตลอดจนบันทึกสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ด้วยข้อจำกัดดังกล่าวจึงอาจเป็นเหตุให้ผลการวิจัยไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร และทำให้สามารถเลือกกลุ่มตัวอย่างมาเพื่อศึกษาได้ 3 กลุ่ม คือ หมู่บ้านเสรี 2 กลุ่ม และ หมู่บ้านเมืองทองทั้งหมู่บ้านอีก 1 กลุ่ม
4. ข้อจำกัดของสาเหตุ เนื่องจากสาเหตุในการเกิดโจรกรรมนั้นมิได้มีเพียงลักษณะกายภาพของถนนอย่างเดียว แต่ยังมีสาเหตุอื่น ๆ อีกหลายประการ ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเกิดโจรกรรม การศึกษาเปรียบเทียบจากสถิติการเกิดโจรกรรมจึงเปรียบเทียบกันได้ยาก จึงพิจารณาถึงตำแหน่งที่เกิดและจำนวนที่เกิดในแต่ละหมู่บ้านมากกว่า เพราะในสภาพความเป็นจริงแล้ว เราไม่สามารถควบคุมสาเหตุภายนอกอื่น ๆ ทั้งหมดในหมู่บ้านแต่ละแห่งซึ่งเราเลือกขึ้นมาได้

003551

ประโยชน์ในการวิจัย

1. เพื่อชี้ให้นักวางแผนชุมชนมองเห็นปัญหาบางประการอันเป็นผลกระทบจากการออกแบบกายภาพ และแสดงให้เห็นว่า การสร้างสภาพแวดล้อมกายภาพขึ้นมา นั้น นอกจากประโยชน์ทางด้านการใช้สอยตัวของมันเองแล้ว ยังมีผลกระทบต่อพฤติกรรมของมนุษย์ (Human Behavior) ซึ่งอยู่ในสภาพแวดล้อมเหล่านั้นอย่างแยกไม่ออกอีกด้วย
2. เป็นการชี้ปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากขาดการควบคุมการจัดตั้งชุมชนใหม่ ๆ เพื่อให้รัฐได้กำหนดแนวทางในการควบคุมการจัดตั้งชุมชน ตลอดจนมาตรฐานต่าง ๆ ของชุมชนให้สอดคล้องกับการพัฒนาเมืองในค่านอื่น ๆ
3. นำผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้ในการวางแผนการออกแบบชุมชน และองค์ประกอบของชุมชน เพื่อลดปัญหาความโจรกรรมในชุมชนที่จะเกิดขึ้นใหม่ รวมทั้งแก้ปัญหาในชุมชนซึ่งเกิดขึ้นแล้วอีกด้วย
4. เพื่อเป็นแนวทางให้แก่ผู้สนใจจะศึกษาวิจัยปัญหาอาชญากรรมประเภทต่าง ๆ ในระดับชุมชน ซึ่งมีลักษณะขนาดแตกต่างจากที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา

คำจำกัดความ (Definition)

- ชุมชนพักอาศัยชานเมือง - หมายถึง ชุมชนที่มีขนาดพื้นที่ของโครงการ ตลอดจน สาธารณูปโภค สาธารณูปการทั่ว ๆ ไปครบถ้วน ที่คนจะเข้าไปอาศัยได้ มักจะตั้งอยู่บริเวณชานเมือง เพราะราคาที่ถูกลง ส่วนใหญ่จะดำเนินงานโดยเอกชน ในพื้นที่ของเลือกชุมชนที่กลุ่มทมนน 4 ประเภท ความสมบูรณ์ครบถ้วนเหมือนกัน และขนาด อายุ จำนวนคน ใกล้เคียงกันที่สุดเท่าที่จะหาได้
- ถนนประธาน - คือ ถนนซึ่งคนส่วนใหญ่ในชุมชนใช้เส้นทางสัญจรหลัก มีการสัญจรมากกว่าถนนสายอื่น ๆ ตลอดจน มักจะมีขนาดใหญ่กว่าถนนสายอื่น
- ถนนรองประธาน - คือ ถนนที่ทำหน้าที่เชื่อมโยงถนนซอยต่าง ๆ เข้าด้วยกัน มีคนสัญจรไปมารองจากถนนประธาน
- ถนนซอยตัน - คือ ถนนที่เข้าออกได้เพียงด้านเดียว ซึ่งปากทางมักจะไปเชื่อมกับถนนประธานหรือรองประธาน
- ถนนซอยทะลุ - คือ ถนนที่ทางเข้าออกได้มากกว่า 1 ทางขึ้นไป ส่วนใหญ่จะเป็น 2 ทาง คือ หัวซอย และ ท้ายซอย มักจะไปเชื่อมกับถนนประธานหรือรองประธาน
- บ้านในกลุ่มถนนแต่ละชนิด - คือ บ้านที่อยู่ริมถนนแต่ละประเภท และหันหน้าบ้านเข้าสู่ถนนแต่ละชนิด หันเข้าสู่ถนนชนิดใด จัดเป็นบ้านในกลุ่มถนนชนิดนั้น
- องค์ประกอบกายภาพ - คือ คุณสมบัติทางกายภาพที่มองเห็นได้ของถนนแต่ละชนิด ได้แก่ ความกว้างถนน ความยาวถนน จำนวนบ้านในแต่ละกลุ่มถนนมีไฟฟ้าถนนหรือไม่มี ถนนมีทางเท้าหรือไม่มี ลักษณะความโปร่งหรือที่บของรั้ว 2 ฝั่งถนน ลักษณะความยากง่ายในการเป็นเช่าหรือรुक้าของรั้ว 2 ฝั่งถนน

- ลักษณะ (ขโมย) - เป็นพฤติกรรมในการกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินประเภทหนึ่ง ซึ่งมีสถิติสูงมากสำหรับเมืองไทย
- การมองเห็น (Visibility) - การมองเห็นที่เกิดขึ้นจากการกระตุ้นโดยการจัดวางตำแหน่งกิจกรรม (Activities) บางอย่าง หรือถูกกระตุ้นจากการจัดสภาพแวดล้อมบางประการให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของพื้นที่ เมื่อมีผู้รุกรานพื้นที่ดังกล่าวก็จะจับตามอง
- กิจกรรม (Activities) - หมายถึง พฤติกรรมบางอย่างของมนุษย์ในพื้นที่ หมายถึง พฤติกรรมที่เกิดขึ้นบนถนน 4 ประเภทตามสมมุติฐานเท่านั้น เช่น การเดินเล่น การยืนคอยรถประจำทาง การซื้อขายสินค้าในร้านริมถนน ฯลฯ
- ความรู้สึกเป็นเจ้าของพื้นที่ (Territoriality) - คือ ความรู้สึกอย่างหนึ่งของมนุษย์ที่มีต่อพื้นที่ที่ตนครอบครอง หรือคิดว่าตนมีส่วนครอบครองอยู่ เมื่อมีคนนอกกลุ่มเข้ามา รุกล้ำพื้นที่ดังกล่าว จะเกิดความรู้สึกไม่พอใจและต่อต้าน เช่น การจับตามองอย่างระมัดระวัง เป็นต้น.